"نندەت" پەن شايقاستاعى اسەرلى كورىنىستەر

(باسى 1 - بەتتە)

ۋ لي سياقتى قىزمەت ورىنىنان تاپجىلماي، نندەتتەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋ توسقاۋىل شايقاسىنا كەرىپش بولىپ قالانعان ءار ۇلت پارتيا مۇشەلەرى مەن كادرلار بارشىلىق.

"جاقسىمسىز، مەن الەۋمەتتىك اۋماق كادرىمىن، جۇبىقتان بەرگى جاڭا تيپتەگى ايدارشا ۇيرۇسپەن جۇعىمدالۋدان بولعان وكپە قابىنۇ نندەتتەن حابارىڭىز بار ما؟ ۇيدەگىلەرىڭىزدەگى ادامدارعا قىزۇ، جوتەلۇ، ءىش ءوتۋ جاعدايى بايقالدى ما، جوق پا؟ ەگەر ۇيلەرىڭىزدە ىشكى وڭىرەدەن قايتىپ كەلگەندەر نەمەسە قىزعان ادامدار بولسا، جاسىرماڭىزدار..." ءار كۇنى تەلەفون شالىپ، تۇرعىنداردىڭ جاعدايىن ۇعىسۇ قۇتىبي اۋدانى قۇتىبي قالاشعى مەيحۇا الەۋمەتتىك اۋماعىنىڭ كادرى ەرتاي ماۋقاننىڭ كۇندەلىكتى بىستەيتىن قىزمەتى.

ەرتاي سياقتى رايونىمىزدىڭ جەر - جەرىندەگى پارتيا مۇشەلەرى مەن كادرلار وتباسىنداعىلارمەن باس قوساتىن ءساتىن قايىرىپ قويىپ، نندەتتەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋدىڭ ءبىرىنشى شەبىندە اتويلاپ، "وكىلەتتى ساتپ الۇشى"، "كوكونىس جەتكىزۇشى"، "جارشى" بولىپ، حالىق ءۇشىن قىزمەت ەتۋ قىزمەتىن ەگجەي - تەگجەيلى بىستەدى.

"نەعۇرلىم ۇيدەن از شىعۇ، ادام توپتالعان جەردە ماسكى تاعۇ كەرەك". وسى بىرنەشە كۇندە، يىڭىسار اۋدانى يىڭىسار قالاشعى باقت الەۋمەتتىك اۋماعى پارتيا باسى ياچەيكاسىنىڭ شۇجيى ايتىلا ازەز ۇگىت قابىرعا گازەتىن جاپسىرىپ ءجۇرىپ، تۇرعىندارعا نندەتتەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋ بىلىمدەرىن جەتكىزدى.

ايتىلا بىلاي دەدى: "كەيبىر قارتتاردىڭ نندەتتەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋ تانىمى ءبىرشاما تاياز. وسىعان مەگزەس، ولار دەرەۋ الەۋمەتتىك اۋماق كادرلارىنان، اۋماق ساقشىلارىنان، الەۋمەتتىك اۋماقتىڭ دەنساۋلىق ساقتاۋ جانە قوجالىق باسقارۋ قىزمەتكەرلەرىنەن قۇرام تاپقان نندەتتەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋ قىزمەت گرۋپپاسىن قۇرىپ، تۇرعىندارعا نندەتتەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋ ينفورماتسيالىق جانە نندەتتەن ساقتانۇ شارالارىن ۇيىمداستىرىپ، الەۋمەتتىك اۋماق، عيمارات، وتباسىن تۇتاس قامتىپ، ەش قالتارىس قالدىرمادى.

"پارتيا مۇشەسى رەتىندە، مەن باس بولىپ قىزمەت ورىنمەن تاپجىلماي، بۇقاراعا ويداعىداي قىزمەت وتەۋىم كەرەك"، - دەدى ايتىلا.

مەيىر باعىشتاپ، جىلۇ اتادى نندەتكە قارسى اتتانۇ بارىسىنداعى "ەڭ مەيىرلى" تۇلعالار

2 - ايدىك 1 - كۇنى قۇلجا اۋدانى اۋلىيە اۋلى توسۇن قىستاعىنداعى 62 جاستاعى مالشى بەكەناي قۇرمانبەك ۇيچات ارقىلى قىستاق ياچەيكاسىنىڭ ورىنباسار شۇجيىسى، قىستاق كومىتەتىنىڭ مەڭگەرۇشىسى قايسار داۋىتقا 10 مىڭ يۋان جولداپ بەردى ءارى "مىناۋ مەنىڭ ۇحانعا اتاعان ازعانتاي كومەگىم"، - دەپ تاپسىردى.

"سۇ بشكەندە بۇلاقتى ۇمتىپا، ەت جەگەندە جايلاۋدى ۇمتىپا، ادام بولعاندا اكە - شەشەگدى ۇمتىپا. پارتيانىڭ ابزال سايساتىنىڭ ارقاسىندا مالشىلار جاقسى تۇرمىسقا قول جەتكىزدى، پارتيا مۇشەسى رەتىندە، نندەتكە قارسى تۇرۇعا بار كۇشىمدى ارنايمىن"، - دەدى بەكەناي.

وسىمەن ءبىر ۇاقىتتا، التاي قالاسى الاقاق قالاشعى ويماقى قىستاعى "يانچى" ناۋايحاناسىندا، ناۋايشى بارات ءجۇنىس پەن ويماقى قىستاعىندا تۇراتىن "ۇعىسۇ، تيىمدىلىك جاساۋ، توعىسترۇ" قىزمەت اترەتىنىڭ باستىعى ياڭ چۇنفىڭ قاتتى قاربالاس ەدى. ءۇن يلەۋ، نان جابۋ، قوراپتاۋ، تۇستەن بۇرىن ولار 50 ناندى الاقاق قالاشعى ەمحاناسىنا جەتكىزۇ كەرەك ەدى، وسىدان بۇلگەرى، ولار الاقاق قالاشعى ساقشى بولمىشەسىنە، قاراۋىل تۇيىندەرىنە جانە قاتىناس ساقشى اترەتىنە 250دەن ارتىق ەمىر جەتكىزۇ نانىن تارتۋ ەتكەن.

"جاپقان نانمىز ءبىرىنشى شەپتە ەرلىكپەن شايقاس جاساپ جاتقان قىزمەتكەرلەرگە تيتتەي دە بولسا جىلۇلىق جەتكىزسە دەيمىز. مەن جالعاستى ءار كۇنى نان جابامىن، نندەتتى ەرتەرەك جەڭىسك ەكەن دەپ تىلەيمىن"، - دەدى بارات.

نان، شۇبات، كوجە... جاڭا تيپتەگى ايدارشا ۇيرۇسپەن جۇعىمدالۋدان بولعان وكپە قابىنۇ نندەتى الدىندا، تيانشاننىڭ وڭتۇستىگى مەن سولتۇستىگىندەگى ءار سالا قايراتكەرلەرى، ءار ۇلت بۇقاراسى وزدىكتەرىنەن اقشالاي، زاتتاي جىلۇ اتاپ، سۇيىسپەنشىلىكتەرىمەن جىلۇ باعىشتاپ، نندەتكە بىرگە قارسى اتتاندى.

ەرىكتى قىزمەت وتەدى نندەتكە قارسى اتتانۇ بارىسىنداعى "تۇسقان" تۇلعالار

قىزمەت اتقارىپ جۇرگەندەردىڭ قاتىناسقا جەتەكشىلىك ەتۋىنە كومەكتەسپ، ءارىبىر ادامنىڭ جانە اۋتوموبيلدىڭ ينفورماتسياسىن ەگجەي - تەگجەيلى تىزبەگە الىپ، جولاۋشىلاردىڭ دەنە تەمپەراتۋراسىن ولشەۋىنە كومەكتەستى... بۇلار ەرىكتى يۋان باۋچىڭنىڭ جۇمىسقا ۇلانباي قوعام حاۋىپسىزدىگى تەكسەرۇ پۇنكتى كارانتينىندەۋ تۇيىننىڭگى كۇندەلىكتى قىزمەتى.

بيىل 29 جاستاعى يۋان باۋچىڭ ءۇرىمجى جوعارى، جاڭا تەحنيكالىق اشۇ رايونىنداعى (جاڭا قالا رايونى) ءبىر جەكە كاسىپكەر. 1 - ايدىك 28 - كۇنى تاڭ سارىدە ۇيىندە دەمالىپ جاتقان ول ەرىكتىلەردى قابىلداۋ ينفورماتسياسىن كورىپ، دەرەۋ تىزىمدەلدى. ءبىر تۇتاس تاربيەلەۋدەن كەيىن، ەكىنشى كۇنى تاڭەرتەڭ ەرتە جۇمىسقا كىرىستى.

"بۇكىل ەلدىڭ جەر - جەرىندەگى ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرىنىڭ ءبىرىنشى شەپكە اتتانىپ جاتقانىن كورىپ، ايرىقشا اسەرلەندىم. كوممۇنيستىك جاستار وداعىنىڭ مۇشەسى رەتىندە، وسى كوكتەم مەرەكەسىندە ءار سالا، ءار كاسىپتەن كەلگەن ەرىكتىلەرمەن بىرگە 'نندەتكە قارسى شايقاسقانمىدى ايرىقشا ماقتانىش ەتەمىن"، - دەيدى يۋان باۋچىڭ.

يۋان باۋچىڭ سياقتى اۋتونوميالى رايوندىق كوممۇنيستىك جاستار وداعى كومىتەتى شينجياڭ جاستارىنان نندەتتەن ساقتانۇ ەرىكتىلەرىن جىناۋ حابارلاندىرۋدىڭ شعارعانىنان بەرى، بۇكىل رايوننان 20 مىڭعا جۇۋىق ەرىكتى تيانشاننىڭ وڭتۇستىگى مەن سولتۇستىگىندە نندەتتەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋدىڭ ءبىرىنشى شەبىندە قىزمەت وتەۋدە.

"ۋاي! جاقسىمسىز، مەن پسيحيكالىق جەتەكشى ما شياۋلي بولامىن، سىزگە قاندايى كومەگىم كەرەك؟". 2 - ايدىك 1 - كۇنى تاڭەرتەڭ ەرتە بۇرىلتوعاي اۋدانى بۇرىلتوعاي قالاشعى حالىق جولى الەۋمەتتىك اۋماعىنداعى الەۋمەتتىك قىزمەت ورتالىعىنداعى پسيحيكالىق كەڭەس تەلەفوننىڭ شىرىلدى تولاستامادى.

جاڭا تيپتەگى ايدارشا ۇيرۇسپەن جۇعىمدالۋدان بولعان وكپە قابىنۇ نندەتىنەن بولۋى مۇمكىن پسيحيكالىق ماسەلەلەرگە مەگزەس، بۇرىلتوعاي اۋدانى پسيحيكالىق كەڭەس بەرۋ ماماندىعى بويىنشا بىلىكتى، قىزمەت تاجىريبەسى مول 32 پارتيالى كادردى جيناپ، "پسيحيكالىق جەتەكشىلىك ەرىكتىلەر توبىن" قۇرىپ، الىس ارالىقتان بەينەجازبامەن، تەلەفونمەن اڭگىمەلەسۋ سياقتى تاسىلدەر ارقىلى كومەككە ءزارۋ ادامدارعا پسيحيكالىق جەتەكشىلىك قىزمەتىن وتەدى.

سونىمەن قاتار، بۇقارانىڭ سىرتقا شىعىپ ايقاسپالى جۇعىمدالۋ قاتەرىن ازايتۋ ءۇشىن، بۇرىلتوعاي اۋدانى 210 پارتيا مۇشەلەرىنىڭ قىزمەت وتەۋ ءتۇۋىننىڭ قۇرىپ، قىستاق شيباگەرى، حالىق (جاردەمشى) ساقشىلارى، قىستاقتى (الەۋمەتتى اۋماق) كوتەرمەگە العان كادرلار سياقتىلاردان "كوجە - قاتىق" ەرىكتىلەر قىزمەت وتەۋ توبىنان 540ىن قۇرىپ، قاراستى اۋماقتاعى بۇقارانىڭ تاپسىرىس بەرۋ، پارتيا مۇشەلەرى قىزمەت وتەۋ ءتۇۋىننىڭ تاپسىرىس قابىلداۋى، ەرىكتىلەر قىزمەت وتەۋ توبىنىڭ تاپسىرىستى جەتكىزىپ بەرۋى ءتاسىلىن قولدانىپ، بۇقارا ءۇشىن تۇرمىستىق بۇيىمدار ساتپ اكەلىپ بەرۋ، سۋ، توك اقىلارىن تاپسىرىپ بەرۋ سياقتى ەرىكتىلەر قىزمەت وتەۋىن جۇرگىزىپ، بۇقارانىڭ القاۋىنا بولەندى.

(تىلشىلەر پاريزات ابدۇ، گاي يۇۋجۇن، رايدا، جاڭ تيك، حان چينيان، ءجازيرا نەسىپبەك، ميھىرگۇل ناسىر، دۇ جيانحۇي، ەرىكتى تىلشىلەر لي ۋىنلۇڭ، حۇ جۇنشيۇ، چىن جيك، جۇڭ گايچيك، جي سۇنلي، سۇڭقار جۇماعازى جازعان)

(باسى 1 - بەتتە)

نندەتتەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋدەگى تەرەكتى كۇش رەتىندە، بۇل ورتالىق شۇعىل جاعدايدا قولباسشىلىق ەتۋ، شۇعىل جاعدايدى ءبىر جاقتى ەتۋ، نندەت جاعدايىن باقلاۋ - ولشەۋ جانە مالىمدەتۋ، مالىمەتتەردى جولداۋ جانە سالاماتتىق تاربيەسى، ميكرو ورگانيزمدەردى تەكسەرۋ تەحنيكاسىمەن قامتاماسىز ەتۋ، ارتقى شەپتە قامتاماسىز ەتۋ سياقتى ساقتانۇ - تىزگىندەۋ شاعىن گرۋپپالارىنا ءبولىنىپ كەزەكتەسىپ قىزمەت بىستەدى.

ءبىر رەت بىستەتىلەتىن قورعانۇ كيىمى، ماسكى، كوزدى قورعاۋ كوزىلدىرگى، تاراعىش اۋرۋلار تەكسەرۋ دوكلاتى... سول كۇنى ساعات 6 مولشەرىندە، وسى ورتالقتىڭ 1 - قاباتىنداعى زاتتىق ماتەريالدار زاپاس قور ورتالىعى، 1 - تاراعىش اۋرۋلار عىلىمى تەكسەرۋ شاعىن گرۋپپاسىنىڭ باستىعى لۇ ياۋچين مەن گرۋپپا مۇشەلەرى N95 ماسكى سياقتى زاتتاردى ساناپ جاتتى، ءار كۇنى ءار رەتكى زاتتاردى ساناۋ ءبىر رەتكى نندەتپەن جارىسۋدىڭ باستالعاندىعىن بىلدىرەتىن.

تاراعىش اۋرۋلار عىلىمى تەكسەرۋى جۇقپالى اۋرۋلاردان ساقتانۇ جانە ونى تىزگىندەۋدەگى ماڭىزدى ءتاسىل. نندەتتەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋ كەزىندە، لۇ ياۋچين جانە ورتالقتاعى 35 قىزمەتكەردەن ۇيىمداستىرىلعان 12 تاراعىش اۋرۋلار عىلىمى تەكسەرۋ گرۋپپاسى 24 ساعات كەزەكتە تۇرىپ، شىپاحانانىڭ اۋاشالاۋ ءوڭىرىن كەسىپ ءوتىپ، ناۋقاستارمەن جاقىن ارالىقتا بەتپە - بەت كەلىپ، ولاردىڭ ناۋقاسى قوزعالۋدان بۇرىنعى 14 كۇندەگى ەمدەلۋ ينفورماتسياسىن، بايقالۋ ينفورماتسياسىن، ءجۇرىس - تۇرىس ينفورماتسياسىن، جاناسقان ادامدارى سياقتىلاردى ءبىر - بىرلەپ سۇراپ تەكسەردى.

"اۋاشالاۋ بالىنتىاسىندا حاۋىپ - قاتەر بولعانىمەن، ءبىراق، بارۋ كەرەك بولعاندا بارماسقا بولمايدى، شارت جەكەلىك قورعانۇدى جاقسى بىستەۋ"، - دەدى لۇ ياۋچين، ءار رەتكى تەكسەرۋ ۇاقىتى از دەگەندە ءبىر ساعاتتان جوعارى، مۇمكىندىگىنشە دالما - ءدال ينفورماتسيانى تاۋىپ شىعۇ، ءارقاندايى كۇماندى بۇيىندى قاعىس قالدىرماۋ كەرەك. ينفورماتسيا النعانىنان كەيىن، ينفورماتسياعا جان - جاقتىلى تالداۋ جاساپ، بىجداعاتپەن سارالاپ، تاراعىش اۋرۋلار عىلىمى تەكسەرۋىنە پايداسى بار - جوعىن اجىراتۋ كەرەك.

بيىل 38 جاستاعى لۇ ياۋچين 2 بالانىڭ اكەسى، كەيدە ول ءبىر كۇندە ناۋقاسى كۇدىكتى 5 — 6 ادامەن جاناسادى، ۇيدەگىلەرگە توسىن حاۋىپ - قاتەر اكەلمەۋ ءۇشىن ول قىزمەت ورىندا ۇيقتاي سالاتىن بولدى.

ساعات 12دە نندەتكە قارسى تۇرۇعا تالداۋ جاساۋ شاعىن جيىنىن اشىپ بولعانىنان كەيىن، ءۇرىمجى قالالىق اۋرۋلار ساقتانۇ جانە ونى تىزگىندەۋ ورتالعى جۇقپالى اۋرۋلاردان ساقتانۇ ءبولىمىنىڭ مەڭگەرۇشىسى گاۋ فىك رايون - اۋدانداعى بارىپ، جۇقپالى اۋرۋلاردان ساقتانۇ قىزمەتكەرلەرىن تاربيەلەۋ مىندەتىن تاپسىرىپ الادى. جاقىنعى 10 كۇننەن بەرى گاۋ فىك مەكەمە - ورىننىڭ شۇعىل جاعدايلارعا توتەپ بەرۋ قولباسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ مۇشەسى بولعان ول ۇينە قايتىپ، كيىم - كەشەگىن جۇىپ اۋىستىرعاننان سىرت، ءۇرتىس ءار جاقتاعى جۇمىستاردى سايكەستىرۋمەن بولدى، قالجىراپ ۇيقىسى كەلسە كەڭسەسىندە مىزعاپ الادى. كەيدە ءبىر كۇندە نە ءبارى ەكى - اق ساعات ۇيقتايدى. "ۇعىسۇ، تيىمدىلىك جاساۋ، توعىسترۇ" قىزمەت اترەتىنىڭگى ايەلى دە الەۋمەتتىك اۋماقتىڭ نندەتتەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋ ءبىرىنشى شەبىندە، 12 جاستاعى قىزىن اكە - شەشەسىنىڭ قاراۋىنا بەرىپ قويعان، ءبىر ۇيدەگى 3 ادام نەگىزىنەن تەك تەلەفون ارقىلى قىسقا - قىسقا حابارلاسا الادى.

ساعات 18دە بۇل ورتالقتىڭ جۇقپالى اۋرۋلاردان ساقتانۇ ءبولىمىنىڭ ورىنباسار مەڭگەرۇشىسى فان شۇيچىك بۇكىلدەي قارۋلانىپ، ۇيرۇس تاجىريبەحاناسىندا قاربالاسقا ءتۇستى. بۇل نندەتكە ەڭ جاقىن جەر بولاتىن، بۇكىل قالاداعى كۇدىكتى ناۋقاستاردىڭ، دياگنوزى انىقتالعان ناۋقاستاردىڭ ۇلگىسى تۇگەلدەي وسى جەرگە جەتكىزىلىپ تەكسەرىلىپ، ولشەنەدى. ۇلگىنى اشۋدان نۇكلەين قىشقىلىن الۋعا دەيىن، ونان نۇرمەن PCR تەكسەرۋ - ولشەۋگە دەيىن ءبىر رەتكى كەمەلدى تەكسەرۋ - ولشەۋ بارىسىنا ادەتتە كەم دەگەندە 4 ساعات ۋاقىت قاجەت بولادى.

تاجىريبەحانادان شىققاندا قالىڭ ساقتانۇ كيىمى تۇمشالاعان فان شۇيچىڭنىڭ دەنەسىن تەر باسىپ، جۇزىندە ماسكى قيعان ءىز قالىپتى. ول بىلاي دەدى: ءبىر مينۋت ەرتە دياگنوزى انىقتالسا، كۇماندى اۋرۋ تەز ارادا ەمدەلىپ جانە اۋاشالانىپ، نندەتتىڭ ونان ارى تارالۋىن ازايتۋعا بولادى.

نندەتتەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋ مەزگىلىندە، ۇلگى مەيلى قاشان كەلسىن، تەكسەرۋ - ولشەۋ قىزمەتكەرى، ءسوزسىز، ەڭ تەز ۋاقىتتا تەكسەرىپ - ولشەيدى. "تاجىريبەحانادا ۇنەمى ۇيرۇسپەن بەتپە - بەت كەلەسىزدەر، قورىقپايسىزدار ما؟"، "قورقامىز، ءبىراق مەن تاجىريبەحانادا تەحنيكپەن، ۇيرۇسپەن بەتپە - بەت كەلۋ، ولاردى باعىندىرۋ، مەنىڭ باس تارتۋعا بولمايتىن جاۋاپكەرشىلىگىم"، - دەيدى فان شۇيچىك. وسى كوكتەم مەرەكەسىندە فان شۇيچىك ءاسىلى دىشكى وڭىرگە قايتىپ اكە - شەشەسىمەن باس قوسۋعا دايىندىق كورىپ وتىرعان، نندەت تۇلعالىنان كەيىن، ول دەرەۋ بەلەتىن قايتارىپ تاستاپ، قىزمەتتەستەرىمەن بىرگە ساقتانۇ - تىزگىندەۋ قىزمەتىنە كىرىسەدى. قازىر ول جانە قىزمەتتەستەرى سەرت بەرۋ جىينىنداعى "بار كۇشتى جۇمساپ، علمي ساقتانىپ، تىزگىندەپ، نندەتتىڭ تارالۋىن باتىل تەجەپ، نندەتتەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋ شايقاسىنىڭ جەڭىسىنە قول جەتكىزۇگە كۇش - قايراتىمىزدى قوسامىز!" دەگەن اسقاق سەزىمىن ورىندايدى.

(باسى 1 - بەتتە)

كاسىپ باستاپ، قاز باعاتىن كاسىپتىك وتباسىنا اينالدى

مامەتالىنىڭ ءۇيىنىڭ قاسىنداعى اۋلانىڭ ۇلكەن قاقپاسىن اشقاندا، قاپتاعان ايپاق قازدار "قاڭقىلداپ" جاتقانىن كورەسىز. ادام كەلگەنىن كورگەن ءبىر توپ قاز جەم جەيمىز بە دەگەندەي توپتاسىپ جەتىپ كەلدى. مامەتالى قازدارعا ايعايلاپ: "الگىندە عانا جەم بەردىم عوي، قارىن تاعى اشتى ما؟ ءۇي قوماعايلار سول!"، - دەپ ەدى، ءبىر توپ قاز مامەتالىنىڭ ايعانا اينالىپ ۇيىرىلگەندە، ول قارقىلداپ كۇلىپ كەتتى.

2018 - جىلى 8 - ايدا مامەتالى تاربيەلەۋ - باۋلۋ ورتالعىنان وقۋ تاۋسقاننان كەيىن، دوسىمەن بىرلەسىپ قاز باعا باستايدى. دوسى نەگىزگى قارجى قوسۋشى، 1200 قاز بالاپانىن ساتىپ الدى، مامەتالى باعىمنا جاۋاپتى بولىپ، ەكەۋى پايداسىن تەڭ بولىسىپ بولدى، دوسى اي سايىن تاعى وعان 5000 يۋان ەڭبەكاقى بەرەتىن بولدى. قازىر جارتى جىلدان استام ۋاقىت وتە شقتى، قاز بالاپانداعى ەسەيىپ قالدى، ەندى بىرنەشە ايدا ءونىمىن كورەدى.

"قاز باعۇ ۇسىنىلمى از، پەريودى قىسقا، تەز ءونىم كورسەتەتىن، پايداسى مول باعىمشىلىق نسانى"، - دەدى مامەتالى تىلشىگە، بالاپان كەزىندە باعۇعا باپ كەرەك، دەنەسىنىڭ قارسىلىق قۇاتى ءبىرشاما ءالسز، ەگەر جەم بەرۋ، سۋ بەرۋ جاعىندا جاقسىراق قارالماسا، ءولۋ مولشەرى جوعارى بولادى. قازدى جاقسى باعۇ ءۇشىن، ول جان - جاقتان تەحنيكا ۇيرەنىپ، تاجىريبەلى ادامدار سۇراپ، كىتاپتان، تۇردان ماتەريال اقتارىپ، ۇزدىكسىز ۇيرەنۇ، نزدەنۇ ارقىلى باققان قازىنىڭ قاتارعا قوسىلۋ مولشەرىن 80%تەن اسىردى. قازىر مامەتالى جەرگىلىكتى ورىندىعى قاز باعۇ شەبەرىنە اينالدى دەسە دە بولادى.

قاز جۇمىرتقاسىن ساتۋ — حوتان ايماعىندا قاز باعۇداعى نەگىزگى كىرىس. مامەتالى بىلاي دەپ ەسەپ كورسەتتى: ءبىر تال قاز جۇمىرتقاسىن 10 يۋان اينالاسىندا ساتۋعا بولادى، كۇننىڭ 300 — 500 تال جۇمىرتقا الىنادى دەپ ەسەپتەپ، ودان جەم سياقتىلاردىڭ وزىندىك قۇنىن الىپ تاستاعاندا، ءونىمى اجەپتاۋىر.

ءبىلىم ۇيرەنىپ، ۇشقارى يدەيادان ادا - كۇدە ارىلدى

ورتالاۋ مەكتەپتەن وقۋ تاۋسقاننان كەيىن، مامەتالى جالعاستى وقي المادى، دوستارىمەن بىرگە ساۋدا ۇيرەنۇدى باستادى. ساۋدانى جاقسىراق بىستەۋ ءۇشىن، ول ءتۇرلى سالادعى ادامدارمەن تانىستى. ءبىر جولى دوستارىمەن بىرگە تاماقتانىپ وتىرعاندا، ءبىر ۇستەلدەگى ءبىر ادام مامەتالعا: "ناعىز مۇسىلماندار" كوپتەگەن "نازىك بۇىندارعا" كوڭىل ءبولۋ كەرەك، ماسەلەن، باسقا ۇلت ادامدارى اشقان اسحانالارعا كىرىپ تاماقتانباۋى، ءوز ايەلىن جاقسى باسقارۋى، ايەلدەردىڭ ساندەنۇىنە، قىسقا كويلەك كيۋىنە، ءتىپتى، ايەلىنىڭ سىرتتا جۇمىس بىستەۋىنە جول بەرمەۋى كەرەك، - دەيدى.

مامەتالى سول كەزدە تىم ءمان بەرمەيدى، ءبىراق ونىڭ دوسى: "انا ادامنىڭ ايتقانىنىڭ ءجونى بار، مەن ايەلمەدى جاقسى باسقارماسام، ولگەننەن كەيىن جاننىڭ كىرە المايمىن، دوسىم، سەن دە كوڭىل بولگەنىڭ ءجون"، - دەيدى. وسىنداي سوزدەردى ۇنەمى ەستي بەرگەن سوڭ مامەتالى بىرتىندەپ وزگەرىپ، بۇرىن بىرگە باس قوسىپ اراق شىشەتىن دوستارىنان الىستاي باستايدى؛ ايەلىنىڭ سىرتقا بارىپ جۇمىس بىستەۋىنە جول قويمايدى، ايەلىنىڭ بويانىپ، سانىدەنىپ جۇرۇۋىنە دە جول بەرمەيدى؛ بالالارىنىڭ سىرتتا نارسە جەۋىنە جول قويمايدى؛ باسقا ۇلتتى سىرتقا تەۋىپ، بۇرىنعى جاقىن تانىس ادامدارىنا كەزدەسسە ەلەمەيتىن؛ ءان ايتپايتىن، ءبي دە بيلەمەيتىن بولدى...

ءبىر كۇنى مامەتالى ناۋقاستانىپ جاتقان اكەسىنە ءدارى ساتىپ العاندا، قىستاق تۇرعىندار كومىتەتىنەن ءوتىپ بارا جاتىپ ءبىر كورمە تاقتاسىن كوزى شالىپ قالادى، كورمە تاقتاسىندا وزدەرىن "ناعىز مۇسىلمانبىز" دەگەن ادامدارىڭ جازىقسىز جاندارىدى قىرعىنداعان سۋرەتى بار ەدى، ولتىرىلگەندەردىڭ شىنىندە ۇيعۇر ۇلتى دا، باسقا ۇلت تا بار ەكەن. مامەتالى سۋرەتتەن قاتتى تۇرشىكتى، جازىقسىز جاندارىدى ولتىرگەندەر جاننىڭ كىرە الا ما؟ دەپ ويلادى ىشىنەن. ول داعدارىدى، قايتەرىن بىلمەدى ءارى ءوزىنىڭ كوڭىل كۇيىن اكەسىنە اقتاردى، اكەسى وعان كاسىپتىك شەبەرلىككە تاربيەلەۋ - باۋلۋ ورتالعىنا بارىپ ۇيرەنۋگە كەڭەس بەردى.

تاربيەلەۋ - باۋلۋ ورتالعىندا مامەتالىنىڭ جاناسقان، ەستىگەن، كورگەن بىستەرىنىڭ ءبارى دە ونى قاتتى تاڭ - تاماشا ەتتى، تۇرمىس وعان شىت جاڭا ءبىر ەسىك اشىپ بەردى. مەملەكەتتەگى ءبىر تۇتاس قولدانىلاتىن ءتىل - جازۋ قابىلەتى جەتكىلىكسىز ونىڭ ۇيرەنۋى ارقىلى ورەسى كوپ جوعارىلادى. بۇرىن ساۋدا بىستەگەن كەزىندە پۇتۇڭحۇا بىلىمۇدەن كوپ اۋرەشىلىك تارتۋشى ەدى، قازىر ماسەلە جوق بولدى. ەڭ ماڭىزدىسى، ۇيرەنۋ ارقىلى ءوزىنىڭ بۇرىن ءدىني ۇشقارى يدەيانىڭ زالالىن تەرەڭ تاندى.

ماڭگى پارتيانا بىلەسكەندە عانا، باقىت بىرگە كەلەدى

وقۋ تاۋسىپ قىستاققا قايتقانىنان كەيىن، مامەتالى قاندايى ساۋدامەن شۇعىلداناتىندىعىن ويلانىپ جۇرگەندە، "ۇعىسۇ، تيىمدىلىك جاساۋ، توعىسترۇ" بويىنشا قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اترەتىنىڭ كادرى ونى ىزدەپ كەلىپ: "جاسىسىڭ، جالىندىسىڭ، ءوزىڭ ەلىپەكسىڭ، ءبىزدىڭ بۇل ارادا قاز جۇمىرتقاسىنىڭ ساتىلۋى جاقسى، باعاسى دا جوعارى، سەن نە بولسا دا قاز باق"، - دەيدى. ول قىستاقتا تۇراتىن كادرلاردىڭ پىكىرىن الىپ، قاز باعۇدى باستادى.

قازىر مامەتالى بار ىنتاسىمەن قاز باعۇدا، قازدار قۇددى ونىڭ بالاسىنداي بولدى، ءار كۇنى ىجداعاتپەن قارايدى. كۇننەن 3 رەت تۇراقتى ۋاقىتتا جەم بەرىپ، ونىڭ ۇستىنە ءاربىر قازدىڭ جاعدايىن تاپتەشتەپ قاداعالاپ تۇرادى. قايسىسى جەم جەگىش، قايسىسى ءالسز، مامەتالىنىڭ كوكىرەگىندە ءبارى سايراپ تۇر.

قاز باۋدان سىرت، ول تاعى ايەلىن سىرتقا شىعىپ جۇمىس بىستەۋگە جىگەرلەندىرىپ، ءوزى بالالارعا قاراۋ مىندەتىن ىرىقتىلىقپەن ۇستىنە الدى. ايەلى قازىر ءبىر كيىم - كەشەك دۇكەننىندە كيىم ساتادى، ايلىق كىرىسى 3000 يۋاننان اسادى. مامەتالى ايەلىنە: "ءار كۇنى ادەمى كيىنىپ ءجۇرۇڭ ءتيىس، ايتپەسە باسقالارعا قالاي كيىم ساتاسىڭ؟"، - دەيدى. تاربيەلەۋ - باۋلۋ ورتالعىنداعى ۇيرەنۋ ارقىلى مامەتالىنىڭ ويىندا تۇبەگەيلى بۇرىلىس بولدى، ول تىلشىگە: "سۇلۋلىققا قۇشتارلىق ادامنىڭ تابيعي قاسيەتى، ءاربىر ادام ادەمى جاسانىپ ءجۇرۇدى ۇناتادى. ايەلىم ادەمى بولسا، قۋانادى، مەن دە قۋانامىن"، - دەدى.

قازىر مامەتالىنىڭ وتباسىندىعىلار ىشىر اس، كيەر كيىمنەن تارىقپايتىن بولدى، ول قاتتى رازى. كوكتەم مەرەكەسى كەزىندە مامەتالى جاڭادان تانىسقان حانزۋ دوسىمەن بىرگە تۇشپارا ءتۇيىپ، كوكتەم بوساعالىعىن جاپسىرىپ، كوڭىلدى ءبىر كوكتەم مەرەكەسىن وتكىزدى. "ءدىني ۇشقارى ىلەمەنتتەردىڭ اۋزىنان تۇسپەيتىن 'جاننات' دەگەن نە، ەشكىم كورگەن ەمەس. مەن پارتيانىڭ سوزىنە قۇلاق اسىپ، ماڭگى پارتيانا بىلەسكەندە عانا باقىت بىرگە كەلەدى دەپ سەزىنەمىن"، - دەدى ول.